

TENDER CULTUURKAART

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) zoekt een partner voor de implementatie van de digitale Cultuurkaart, een pas met een magneetstrip. De kaart is bestemd voor leerlingen en docenten in het voortgezet onderwijs om culturele activiteiten bij de balie en via internet te reserveren en te betalen. De nieuwe Cultuurkaart moet de opvolger worden van het huidige bonnensysteem waarmee scholieren een tegoed kunnen spenderen aan cultuur. Het gaat bij deze opdracht niet alleen om de uitvoering maar ook om de ontwikkeling, de distributie en de marketing van de Cultuurkaart.

DICHTERBIJ

De Stichting Dichterbij zoekt een leverancier voor het aanleggen en onderhouden van een Wide Area Network (WAN). Het glasvezelnetwerk moet de verschillende locaties van de instelling met elkaar verbinden. Is dat voor bepaalde plaatsen te duur, dan dient naar alternatieve breedbandverbindingen te worden gezocht. Dichterbij helpt mensen met een verstandelijke beperking en hun familieleden. In totaal heeft de organisatie nu zo'n 325 locaties in het stroomgebied van de Maas. De komende jaren zal dit aantal stijgen richting de vijfhonderd.

SAP-RAAMCONTRACTEN

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (VenW) zoekt drie partijen om raamcontracten voor SAP mee af te sluiten. De overeenkomst heeft een looptijd van twee jaar, met de mogelijkheid om twee keer met een jaar te verlengen. Naar verwachting zal het Ministerie in die periode zes miljoen euro aan deze implementaties uitgeven.

Mail tips en weetjes over aanbestedingen naar it-redactie@kluwer.nl

De tweede generatie internetapplicaties volgens Jouk Pleiter van Backbase

‘Web even goed als Windows’

Online-applicaties gaan een nieuwe fase in nu een nieuwe generatie internettechnologieën breder toegepast raakt. Grote voordeel is dat je er rijke gebruikersinterfaces mee kunt bouwen. Volgens Jouk Pleiter van de Nederlandse pionier Backbase kan de interface van webtoepassingen over enkele jaren de vergelijking met Windows aan.

Door Fred van der Molen

De trend is onmiskenbaar. De bulk van de softwareontwikkeling is zich aan het richten op online-applicaties. De komende jaren zal geleidelijk de omslag plaatsvinden naar een nieuwe generatie internetapplicaties. Inderdaad: Web 2.0. Gartner heeft deze zogeheten *Rich Internet Applications* (Ria) dit jaar hoog geplaatst in zijn ranglijstje van ‘ontwrichtende technologieën’. Onvermijdelijk valt dan ook de term Ajax, dat staat voor Asynchronous Javascript and XML, een verzameling technologieën waarmee binnen de traditionele browser functies

DE GEBRUIKERSTEVREDENHEID GAAT SIGNIFICANT OMHOOG

mogelijk worden die tot enkele jaren terug onhaalbaar leken: formulieren met conditionele routing, sorteren op kolommen, knippen en plakken, met modules slepen over het beeldscherm. Allemaal zaken kortom die elke pc-gebruiker vanzelfsprekend vindt, maar die op het internet tot voor kort niet mogelijk waren. Deze web 2.0-technologieën worden tot dusver vooral gebruikt om grootschalige consumentgerichte websites te verbeteren. Maar ze worden ook ingezet om online alternatieven van traditionele desktopapplicaties te ontwikkelen. Maar hoe geavanceerd deze programma's ogen, de praktijk leert dat het gebruiksgemak van online-applicaties nog altijd achterblijft bij hun desktopalternatieven. Het is verbluffend wat kan, maar het hindert des te meer wat er niet kan. Maar volgens Jouk Pleiter, oprichter en mede-eigenaar van Backbase is dat een kwestie van tijd: “Ik durf zwart-op-wit te verklaren dat we over een paar jaar zover zijn. De dikke pc-applicatie zal niet verdwijnen, maar de rijkheid van de *thin client* wordt elk jaar beter. Daarnaast hebben online-applicaties intrinsieke voordelen. Je kunt bijvoorbeeld de dimensie samenwerken toevoegen. Bovendien kun je ge-

vens en informatie samenbrengen in een bepaalde context. Je hebt een bepaald bedrijfsproces en in een bepaalde fase wil je bijvoorbeeld gegevens en informatie in een bepaalde context samenbrengen. Je wilt bijvoorbeeld bij een online hypotheekaanvraag *instant messaging* en *live co-browsing* toevoegen om samen met een klant een formulier in te vullen. Dat gaat nu heel lastig via de telefoon. Dan krijg je van die gesprekken als: als het goed is ziet u rechtsboven een vakje...”

PIONIER

Het Nederlandse Backbase is een succesvolle pionier in deze Ria-sector. Pleiter, inmiddels pendelend tussen Amsterdam en Silicon Valley, stond eerder aan de basis van Tridion, de Nederlandse leverancier van het gelijknamige contentmanagementsysteem. In 2003 startte hij samen met Gerbert Kaandorp Backbase; het bedrijf is sindsdien een succesverhaal. Het ontving binnen korte tijd twee Nederlandse innovatieprijzen en eind 2005 zelfs een onderzoekssubsidie van 1,3 miljoen euro van SenterNovem. Pleiter: “Dat zijn bedragen die meestal naar Philips en dat type bedrijven gaan. Wij kunnen mede daardoor zorgen voor werkgelegenheid van dertig hoogwaardige softwareontwikkelaars in Nederland. Maar je krijgt dergelijke subsidies alleen als je zelf ook flink investeert. Het merendeel van de ontwikkeling financieren we zelf.” Belangrijker dan de subsidies is dat Backbase een indrukwekkende klantenkring heeft opgebouwd, zoals KPN, ABN Amro, General Motors en Vanguard.

De kern van de Backbase-methode is dat een klein programmaatje (een *runtime*) automatisch naar een browser wordt verstuurd. Deze Backbase Presentation Client maakt zonder tussenkomst van de gebruiker van een statische browserpagina een ‘rijk presentatieplatform’. Deze aanpak werkt met alle gangbare browsers. Op dit moment wordt een aparte versie voor de iPhone-browser gemaakt. Backbase levert vervolgens een eigen ontwikkelomgeving waarmee bestaande html-pagina's kunnen

worden verrijkt. Een derde activiteit van Backbase is de ontwikkeling van *Blueprints*, sjablonen waarin een aantal veel voorkomende metaforen voor gebruikersinterfaces volledig zijn uitgewerkt. Zo zijn er sjablonen voor ‘dashboards’, waarin data uit meerdere toepassingen in één scherm samengebracht kunnen worden, voor dynamische formulieren en voor een lichtgewicht hulpmiddel voor business intelligence. Net afgerond is een sjabloon voor co-browsing, waarmee twee partijen dezelfde webpagina kunnen zien en bewerken. In callcenters kan men daarmee klanten helpen een formulier in te vullen.

De belangstelling voor Ria-applicaties komt van twee kanten. De eerste en belangrijkste zijn de grote consumentgerichte organisaties zoals verzekeraars en banken. Pleiter: “Voor hen is het heel belangrijk dat ze hun internetkanaal zo gebruiksvriendelijk mogelijk inrichten. We zijn nu bijvoorbeeld live gegaan met de modernisering van het internetbankieren bij ABN Amro bank. Zij kunnen de backend houden zoals het is; hetzelfde geldt voor de bestaande html-ontwikkeling. Je hoeft alleen de presentatielaag te verrijken. Miljoenen aan investeringen blijven dus behouden, maar de gebruikerstevredenheid gaat significant omhoog.” Daarnaast zijn web 2.0 technologieën aantrekkelijk voor het revitaliseren van bestaande applicaties. Pleiter: “We hebben decennia aan systeemontwikkeling draaien op mainframe, AS/400- en client/serversystemen. En ook de eerste generatie webtechnologie met zijn houterige html-schermen is al weer *legacy*. Al die oudere generaties technologie kun je nu ontsluiten in een hypermoderne rijke browser interface. Bovendien kun je de data uit deze mainframeapplicaties aanbieden in een compositie. Wat we bijvoorbeeld veel aantreffen in callcenters is dat medewerkers een groot aantal

vensters hebben open staan om alle relevante informatie van een klant bij de hand te hebben. Met de moderne online-applicaties kun je veel eenvoudiger een dashboard creëren die de medewerker alle relevante data en informatie toont in een bepaalde context. Je kunt met andere woorden mash-up's maken waarin bepaalde data, functionaliteit en communicatiemogelijkheden bij elkaar worden gebracht in één venster.”

OVERNAME?

Backbase is actief op een kleine niche van de softwaremarkt: het verrijken van de gebruikersinterface binnen de browser. Typisch een partij die snel wordt ingelijfd door één van de grote jongens? Pleiter: “Dat kan altijd, maar ik denk dat het nog een aantal jaren gaat duren. De markt zit nog in een vroeg stadium en wij zijn echt een pionier. Sommige dingen gaan heel snel, andere juist heel langzaam. Er zit bijvoorbeeld al jaren nauwelijks meer innovatie in de browser, en evenmin op het gebied van Java. Maar van html en Java komen we niet meer af, evenmin als we van Cobol afkomen. De grote platformverkopers innoveren bovendien nauwelijks. Dat komt ook omdat de kernexpertise van de IBM's en BEA's van deze wereld op het ser verniveau ligt. De client heeft weinig aandacht gehad; daar toonde je een html-pagina in, klaar. Dus voorlopig liggen daar nog grote kansen voor gespecialiseerde partijen als Backbase.” ●

VOORBEELDEN RIA-TECHNOLOGIE

- www.igoogole.com
- www.backbase.com/products/ajax_demos
- www.jamesward.org
- silverlight.net/community/gallerydetail.aspx

Jouk Pleiter, oprichter en mede-eigenaar van Backbase: html is de Cobol van het internettijdperk

RIA TECHNOLOGIE

Er zijn grofweg drie technologische richtingen om Rich Internet Applicaties te ontwikkelen. In alle gevallen wordt de browser aangevuld met een presentatielaag:

1. **Microsoft Silverlight:** vooral voor Microsoft-shops, in ieder geval wat betreft de ontwikkelomgeving. De runtime presentatie-engine draait wel op diverse browsers en zelfs platforms;
2. **Adobe met Flex:** ontwikkelomgeving die voortborduurt op de mogelijkheden van Flash en Air. Ook een combinatie van een runtime en ontwikkelomgeving;
3. **Ajax-technologie:** voordelen: gebaseerd op standaard technologieën. Mogelijk nadeel: houtje-touwtje-oplossingen. Tenzij een platformoplossing als die van Backbase wordt gebruikt.